

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

7. dubna 2016(*)

„řízení o předběžné otázce – Celní unie a společný celní sazebník – Celní kodex Společenství – Celní preference – Nařízení (EHS) č. 2454/93 – Článek 74 odst. 1 – Produkty pocházející ze zvláštní země – Doprava – Zásilky složené ze směsi surového oleje z palmových jader pocházejícího z různých zemí, jež mají nárok na stejné celní preference“

Ve věci C-294/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Finanzgericht Hamburg (Finanční soud v Hamburku, Německo) ze dne 8. května 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 16. března 2014, v řízení

ADM Hamburg AG

proti

Hauptzollamt Hamburg-Stadt,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), předseda tohoto senátu vykonávající funkci předsedy čtvrtého senátu, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal a K. Jürimäe, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: V. Tourrès, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. března 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za ADM Hamburg AG H.-J. Prießem a R. Steinem, Rechtsanwälte,
- za Hauptzollamt Hamburg-Stadt J. Thalerem, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi L. Groenfeldt a B.-R. Killmannem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. září 2015,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 74 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. března 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. vst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307), ve znění nařízení Komise (EU) č. 1063/2010 ze dne 18. listopadu 2010 (Úř. vst. L 307, s. 1, dále jen „nařízení č. 2454/93“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi ADM Hamburg AG (dále jen „ADM Hamburg“) a Hauptzollamt Hamburg-Stadt (Hlavní celní úřad Hamburg-město, dále jen „celní úřad“), jehož předmětem je legalita výměru dovozního cla týkajícího se zásilek surového oleje z palmových jader.

Právní rámec

Nařízení č. 2454/93

3 Článek 72 nařízení č. 2454/93 stanoví:

„Za pocházející ze zvyhodněné země se považují tyto produkty:

- a) produkty, které byly v dané zemi zcela získány ve smyslu článku 75;
- b) produkty, které byly získány v dané zemi a obsahují materiály, které zde nebyly zcela získány, jestliže byly tyto materiály dostatečně opracovány nebo zpracovány ve smyslu článku 76.“

4 Článek 74 tohoto nařízení ve svých odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Produkty deklarované k propuštění do volného oběhu v Evropské unii musí být stejné jako produkty vyvezené ze zvyhodněné země, ze které pocházejí. Před jejich deklarováním k propuštění do volného oběhu nesmí být pozmeněny, jakýmkoli způsobem přetvořeny nebo podrobeny operacím kromě těch, které je mají uchovat v dobrém stavu. Skladování produktů nebo zásilek a rozdělávání zásilek lze provést na odpovědnost vývozce nebo následného držitele zboží a produkty zůstávají v zemi nebo zemích tranzitu pod dohledem celních orgánů.

2. Splnění odstavce 1 se považuje za uspokojivé, pokud celní orgány nemají důvod k pochybnostem; v takových případech mohou celní orgány požádat deklaranta, aby poskytl důkaz plnění, který je možné poskytnout jakýmkoli způsobem, včetně smluvních právních dokumentů, jako jsou nákladní listy; může se rovněž jednat o faktické či konkrétní důkazy založené na znění nebo číslování balíků nebo jakékoli důkazy týkající se vlastního zboží.“

5 Článek 97l odst. 1 a 2 uvedeného nařízení zní takto:

„1. Osvědčení o původu zboží na tiskopise A, jehož vzor je uveden v příloze 17, se vydávají na písemnou žádost vývozce nebo jeho zmocněného zástupce s přiložením veškerých dalších příslušných podpůrných dokladů, které prokazují, že produkty, jež mají být vyvezeny, jsou způsobilé pro vydání osvědčení o původu zboží na tiskopise A.

2. Osvědčení se předá vývozci, jakmile je vývoz skutečně proveden nebo zajištěn. Osvědčení o původu zboží na tiskopise A může však být ve výjimečných případech vydáno po vývozu produktů, jichž se týká, jestliže:

- a) nebylo vydáno při vývozu v důsledku omylu, neúmyslného opomenutí nebo zvláštních okolností nebo
- b) bylo příslušným vládním orgánem uspokojivě prokázáno, že osvědčení o původu zboží na tiskopise A bylo vydáno, ale nebylo při dovozu přijato z technických příčin.“

6 Článek 97n odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Osvědčení o původu zboží na tiskopise A nebo prohlášení o faktu se předkládají celním

orgánům členských států dovozu v souladu s postupy týkajícími se celního prohlášení.“

Nařízení (ES) č. 732/2008

7 Šestý a devátý bod odvodnění nařízení Rady (ES) č. 732/2008 ze dne 22. července 2008 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí pro období od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2011 a o změně nařízení (ES) č. 552/97, č. 1933/2006 a nařízení Komise (ES) č. 1100/2006 a č. 964/2007 (Úř. věst. L 211, s. 1) zní následovně:

„(6) Obecný režim by se měl vztahovat na všechny zvýhodněné země, které nejsou Světovou bankou klasifikovány jako země s vysokými příjmy a které nemají dostatečně diverzifikovaný vývoz.

[...]

(9) Účelem těchto preferencí je posílit další hospodářský růst, a tím kladně reagovat na potřebu udržitelného rozvoje. Na základě tohoto režimu by měla být pro zvýhodněné země pozastavena valorická cla i specifická cla, nejsou-li kombinována se cly valorickými.“

8 Článek 5 odst. 1 a 2 tohoto nařízení stanoví:

„1. Stanovené celní preference se uplatní na dovoz produktů, na něž se vztahuje režim poskytovaný zvýhodněné zemi, z níž tyto produkty pocházejí.

2. Pro účely režimů uvedených v čl. 1 odst. 2 jsou pravidla původu týkající se definice pojmu „původní produkty“ a související postupy a metody správní spolupráce stanoveny v nařízení [č. 2454/93].“

Nařízení č. 1063/2010

9 Nařízením č. 1063/2010 byla pozměněna ustanovení nařízení č. 2454/93, která jsou relevantní pro spor v původním řízení.

10 Třetí a šestnáctý bod odvodnění nařízení č. 1063/2010 zní takto:

„(3) V souvislosti s rozvojovou agendou z Dohy byla uznána potřeba větší integrace rozvojových zemí do světového hospodářství, zejména prostřednictvím lepšího přístupu na trhy rozvinutých zemí.

Za tímto účelem by preferenční pravidla původu měla být zjednodušena a případně zmírněna, aby produkty pocházející ze zvýhodněných zemí mohly skutečně využívat poskytnutých preferencí.

[...]

(16) [...]

Stávající pravidla vyžadují důkaz přímé dopravy do Evropské unie, který je často obtížné získat. Kvůli tomuto požadavku nemůže jisté zboží, ke kterému je připojen platný doklad o původu, ve skutečnosti využívat preference. Je proto vhodné zavést nové, jednodušší a pružnější pravidlo, které se zaměřuje na to, aby zboží předložené celním orgánům po prohlášení o propuštění do volného oběhu v Evropské unii bylo stejné jako zboží, které opustilo zvýhodněnou zemi vývozu, a nebylo cestou jakýmkoli způsobem pozměněno či přetvořeno.“

Spor v p?vodním ízení a p?edb?žná otázka

11 Dne 11. srpna 2011 dovezla společnost ADM Hamburg do Německa několik zásilek surového oleje z palmových jader pocházejících z Kolumbie, Panamy, Kostariky a Ekvádoru za účelem jejich propuštění do volného ob?hu v Unii. Tyto ?ty?i země, které mají status rozvojové země zvýhodněné systémem všeobecných celních preferencí, který byl Unií schválen v rámci systému všeobecných celních preferencí, jenž byl zaveden nařízením ?. 732/2008 (dále jen „země GSP“), vydaly pro tyto jednotlivé zásilky osv?dčení o p?vodu zboží na tiskopise A.

12 Při své přepravě do Unie byl olej z palmových jader naložen v různých nádržích nákladní lodě. Ve těchto z těchto nádrží byly naloženy a přepravovány oddělené zásilky pocházející ze tří zemí GSP dotčených ve věci v p?vodním ízení. Ve čtvrté nádrži smíchala společnost ADM Hamburg olej z různých zásilek pocházejících ze všech ?ty? zemí GSP dotčených ve věci v p?vodním ízení.

13 Při přijezdu zboží do Německa předložila společnost ADM Hamburg osv?dčení o p?vodu zboží na tiskopise A a požádala pro celý náklad surového oleje z palmových jader nacházející se na nákladní lodi o uplatnění preferenčního režimu dovozních cel v rámci systému všeobecných celních preferencí.

14 Výměrem ze dne 8. prosince 2011 stanovil celní úřad výši dovozního cla bez poznání preferenčního zacházení pro tu část dodávky, kterou tvořila směs olejů a která byla uložena ve čtvrté nádrži, a rozhodl, že pro tuto část se uplatní plná sazba dovozního cla.

15 Po neúspěšném správním odvolání podala společnost ADM Hamburg žalobu k Finanzgericht Hamburg (Finanční soud v Hamburku), kterou se domáhala zrušení výměru dovozního cla ze dne 8. prosince 2011.

16 Na podporu své žaloby společnost ADM Hamburg zejména uvádí, že společné skladování olejů za účelem jejich přepravy je z hlediska p?vodu neutrální, zatímco celní úřad má za to, že preferenční celní zacházení může být poznáno pouze produktem, u nichž bylo prokázáno, že nedošlo k jejich pozměnění, ?emuž v projednávané věci není.

17 Za těchto okolností se Finanzgericht Hamburg (Finanční soud v Hamburku) rozhodl přerušit ízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je skutkový požadavek stanovený v čl. 74 odst. 1 první větě nařízení ?. 2454/93, podle kterého produkty deklarované k propuštění do volného ob?hu v Unii musí být stejné jako produkty vyvezené ze zvýhodněné země, ze které pocházejí, naplněn v takovém případě, jako je projednávaný případ, kdy několik dílčích množství surového oleje z palmových jader z různých zemí vývozu se systémem všeobecných celních preferencí, ze kterých pocházejí, nebylo vyvezeno od sebe fyzicky oddělené a nebylo dovezeno fyzicky oddělené do Unie, nýbrž při vývozu byla tato množství vždy naplněna do společné nádrže na přepravní lodi a v této nádrži byla ve smíchaném stavu dovezena do Unie, přičemž je možné vyloučit, že by se v průběhu přepravy do nádrže před jejich propuštěním do volného ob?hu dostaly jiné produkty – zejména produkty bez preferenčního zacházení?“

K předběžné otázce

18 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 74 odst. 1 nařízení ?. 2454/93 vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, o jakou se jedná ve věci v p?vodním ízení, kdy byla předložena platná osv?dčení o p?vodu, je možné uznat preferenční p?vod ve smyslu systému

všeobecných celních preferencí, zavedeného nařízení ?. 732/2008, pro zásilky surového oleje z palmových jader, i když toto zboží bylo v lodní nádrži při své přepravě do Unie smícháno, je-li možné vyloučit, že do této nádrže byly přidány jiné produkty, zejména produkty bez preferenčního zacházení.

19 Článek 74 odst. 1 nařízení ?. 2454/93 vyžaduje zejména, aby na straně jedné produkty deklarované k propuštění do volného oběhu v Unii byly stejné jako produkty vyvezené ze zvýhodněné země, která je považována za zemi jejich původu, a na straně druhé, aby před jejich deklarováním k propuštění do volného oběhu nebyly poznamenány, jakýmkoli způsobem přetvořeny nebo podrobeny operacím kromě těch, které je mají uchovat v dobrém stavu.

20 V této souvislosti je třeba uvést, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že produkty dotčené ve věci v původním řízení jsou zcela zaměnitelné a mají stejné charakteristické znaky. Smíchání těchto produktů provedené při jejich přepravě proto nemění jejich podstatu.

21 Dále je nesporné, že každá ze zásilek surového oleje z palmových jader dotčených ve věci v původním řízení má platné osvědčení o preferenčním původu. Na tyto zásilky se tedy v zásadě vztahuje stejný sazební režim.

22 Kromě toho ze zjištění předkládacího soudu vyplývá, že je možné vyloučit, že by do čtvrté nádrže nákladní lodi byly ke směsi olejů z různých zásilek pocházejících z každé ze čtyř dotčených zemí GSP přidány jiné produkty podléhající jinému sazebnímu režimu.

23 Okolnost, že produkty vykazující takové charakteristické znaky, jako mají zásilky surového oleje z palmových jader dotčené ve věci v původním řízení, byly v nádrži lodi při přepravě do Unie smíchány, tedy jako taková neznamena, že by tyto produkty nebyly těmi produkty, které byly vyvezeny ze zvýhodněné země, která je považována za zemi jejich původu.

24 Pokud jde o ověření, zda jsou splněny požadavky stanovené v čl. 74 odst. 1 nařízení ?. 2454/93, je proto třeba určit, zda smíchání produktů s takovými charakteristickými znaky, jaké mají zásilky surového oleje z palmových jader dotčené ve věci v původním řízení, představuje poznamenání, přetvoření nebo jinou operaci ve smyslu tohoto ustanovení.

25 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že jen samotné znění druhé větě tohoto ustanovení neumožňuje s jistotou určit význam pojmů „poznamenání“, „přetvoření“ a „operace“.

26 Kromě toho je nutno konstatovat, že nařízení ?. 2454/93 neobsahuje definici těchto pojmů.

27 Je však třeba připomenout, že není-li znění určitého ustanovení unijního práva jasné, je třeba zohlednit kontext, do něhož toto ustanovení zapadá, jakož i cíle, které tato úprava sleduje (rozsudek PPG a SNF v. ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, bod 34 a citovaná judikatura).

28 Jak uvedl generální advokát v bodech 24 a 25 svého stanoviska, článek 74 nařízení ?. 2454/93 je součástí kapitoly 2 hlavy IV části I tohoto nařízení, která upravuje preferenční původ zboží. Ještě přesněji je toto ustanovení částí pododdílu 2 oddílu 1, jehož předmětem je definice pojmu „původní produkty“, tedy produkty pocházející ze země GSP.

29 Vzhledem ke znění a kontextu tohoto ustanovení je proto třeba mít za to, že jeho hlavním cílem je přispět k zabezpečení toho, aby produkty deklarované k propuštění do volného oběhu byly skutečně produkty pocházející ze země GSP, a nikoli ze třetí země.

30 Za těchto podmínek, pokud při přepravě dojde ke smíchání více produktů pocházejících ze zemí GSP, které neovlivní podstatu těchto produktů a nevytvoří nejistotu, pokud jde o jejich původ, nelze to kvalifikovat jako poznamenání, přetvoření nebo operaci, která by bránila tomu, aby

byl p?vod t?chto produkt? uznán v rámci, který stanoví zejména ?l. 74 odst. 1 na?ízení ?. 2454/93.

31 Krom? toho ze t?etího a šestnáctého bodu od?vodn?ní na?ízení ?. 1063/2010 vyplývá, že reforma systému všeobecných celních preferencí provedená tímto na?ízením má za cíl zjednodušit preferen?ní pravidla p?vodu, a p?ípadn? je zmírnit, aby produkty pocházející ze zvlášt?ních zemí mohly skute?n? využívat poskytnutých preferencí.

32 Pokud jde zejména o ?lánek 74 na?ízení ?. 2454/93, ze šestnáctého bodu od?vodn?ní na?ízení ?. 1063/2010 vyplývá, že posledn? uvedené na?ízení má do na?ízení ?. 2454/93 zavést nové, jednodušší a pružn?jší pravidlo, nahrazující p?edchozí pravidlo, jehož uplat?ování vedlo k tomu, že jisté zboží, ke kterému byl p?ipojen platný doklad o p?vodu, bylo vylou?eno z preferen?ního sazebního režimu.

33 Jak dále uvádí devátý bod od?vodn?ní na?ízení ?. 732/2008, ú?elem takových preferen?ních režim?, jako je systém všeobecných celních preferencí zavedený tímto na?ízením, je posílit hospodá?ský r?st a kladn? reagovat na pot?ebu udržitelného rozvoje.

34 Za t?chto podmínek nelze ?l. 74 odst. 1 na?ízení ?. 2454/93 vykládat tak, že by vylou?oval uznání p?vodu takových produkt?, o jaké se jedná ve v?ci v p?vodním ?ízení, pouze z toho d?vodu, že byly vzájemn? smíchány, p?estože provedení tohoto smíchání nebránilo p?íslušným orgán?m ujistit se o tom, že všechny vyvážené produkty skute?n? pocházely ze zem? GSP.

35 S ohledem na všechny p?edcházející úvahy je t?eba na položenou otázku odpov?d?t, že ?l. 74 odst. 1 na?ízení ?. 2454/93 musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, o jakou se jedná ve v?ci v p?vodním ?ízení, kdy byla p?edložena platná osv?d?ení o p?vodu, je možné uznat preferen?ní p?vod ve smyslu systému všeobecných celních preferencí, zavedeného na?ízením ?. 732/2008, pro zásilky surového oleje z palmových jader, i když toto zboží bylo v lodní nádrži p?i své p?eprav? do Unie smícháno, je-li možné vylou?it, že do této nádrže byly p?idány jiné produkty, zejména produkty bez preferen?ního zacházení.

K náklad?m ?ízení

36 Vzhledem k tomu, že ?ízení má, pokud jde o ú?astníky p?vodního ?ízení, povahu inciden?ního ?ízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu p?ed p?edkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech ?ízení p?íslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé p?edložením jiných vyjád?ení Soudnímu dvoru než vyjád?ení uvedených ú?astník? ?ízení se nenahrazují.

Z t?chto d?vod? Soudní dv?r (?tvrtý senát) rozhodl takto:

?lánek 74 odst. 1 na?ízení Komise (EHS) ?. 2454/93 ze dne 2. ?ervence 1993, kterým se provádí na?ízení Rady (EHS) ?. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Spole?enství, ve zn?ní na?ízení Komise (EU) ?. 1063/2010 ze dne 18. listopadu 2010, musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, o jakou se jedná ve v?ci v p?vodním ?ízení, kdy byla p?edložena platná osv?d?ení o p?vodu, je možné uznat preferen?ní p?vod ve smyslu systému všeobecných celních preferencí, zavedeného na?ízením Rady (ES) ?. 732/2008 ze dne 22. ?ervence 2008 o uplat?ování systému všeobecných celních preferencí pro období od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2011 a o zm?n? na?ízení (ES) ?. 552/97, ?. 1933/2006 a na?ízení Komise (ES) ?. 1100/2006 a ?. 964/2007, pro zásilky surového oleje z palmových jader, i když toto zboží bylo v lodní nádrži p?i své p?eprav? do Evropské unie smícháno, je-li možné vylou?it, že do této nádrže byly p?idány jiné produkty, zejména produkty bez preferen?ního zacházení.

Podpisy.

* Jednací jazyk: n?m?ina.